

tes. Dentes eorum minime candidiores. Laudas habebat ut scorpiones
Ungues ferreos acutissimos. Alas ut vultures. Interea affuit an-
gelus lucis: qui fugatis spiritibus tenebrarum solatus est reā suā: dicens
Gaude et letare filia lucis: quia multas defecisti: penas quod magnas vi-
debis: sed eas minime patieris. Veni et ostendā tibi pessimum humani
generis inimicum. Appropinquas autem ad auidit principem tenebrarum in
pseudum inferni. Que autem et quanta vidit ibi: explicari non possent. Ibi
visus est princeps diabolus qui magnitudine sua omnes bestias quas tu
dalsus an viderat: excedebat: cuius quantitati nihil eorum quod viderat: com-
pare sciebat. Erat illa bestia nigerrima sicut coruus. Formā habēs
humani corporis a pedibus usque ad caput. Excepto quod plurimas habet
manus: non minus. scilicet mille centum cubitos habēs et altitudine. In
grositudine vero decem. Unaqueque manus vicinos digitos habet: et
digiti habebat in longitudine centenas palmas. In grositudine
vero denas. Habebat ungues ferreos tam in manibus quam in pedibus: lan-
cis militum grossiores et etiam longiores. Rosstrum eius nimis longum
et grossum. Cauda eius asperissima et longa: ad nocendum animabus
a culis acutissimis parata. Facet autem illud monstrum horribile super
erat ferrea suppositis ardentibus prunis ab innumerabili multitu-
dine demonum solibus sufflantiū succēssa. Circūdat autem illū tanta
multitudo animarum et demonum quod nulli esset credibile quod mundus
tot animas a principio potuisset habere. Ligatus est autem ille bo-
stis antiquus per singulas membrorum iuncturas. catenis ferreis et
ereis igitis et valde grossis. Quis sic versatur in carbonibus et vi-
digi coartatur: nimia exardescens ira verit se de vno latere in aliud
et omnes manus suas in illā multitudinē animarum extendit. easque reple-
tas animabus cōstringit. Sicut rusticus sitis racemos opprimit
ut inde vinū eliciat: ita illi in nulla sit ibi aia quod non in illa cōstrictio-
ne pinetur capite vel pedibus vel manibus. et tunc vispirans sufflat
et spargit aias in diuersas partes gehēne. et statim cruciat putēs
ille de quo pōdirm? feridā atque horribilē flāmā. Et cū anbelitū suū
rerabit circa illa bestia. retrahit ad se omnes aias quas ante disperserat
et cū fumo et sulphure in os eius cadētes deuorat. Sed et quicquid man-
et effugit ne fringatur pcutit illas cū cauda sua. Et sic misera be-
stia pcutiens semper pcutitur et tormēta omnium inferēs. super omnes in
tormētis oib? cruciatur. Tūc ait angelus ad animā. Dic est lucifer
principiū creaturay dei. qui versabatur in deliciis paradysi. Qui si so-
lutus fuerit. celū simul et terrā usque ad inferos perturbaret. Bi autem
quod cū eo sunt primi filii tenebrarum. primi filii ade. et iam iudicati sūt
ac multos alios expectat. qui vel christū negauerūt. vel negatiū opa
fecerūt. Dic sunt plati et principes mali. de quibus scriptū est. Potē-
tes poterit tormēta patiētur qui scilicet non bene vti sunt potestates si
bi a deo cōcessa. Dic autem princeps tenebrarum dicitur. non propter potētiā
quā habet. sed propter primatiū quē tenet in tenebris. Omnes autem
alie pene quibus sint maxime. aspectu huius pro nihilo cōputatur.
Ad hoc aia. vox est. Nā videre tantūmodo locum istius magis me
cōturbat. et ferose eius sustinere plus me grauat. quā pati oia quā ante
patiebar. Unde rogo ut si pot fieri. hinc me cito subtrahas. et hinc me
cruciat amplius non pmitas. Tūc enim video multos notos et so-
dales meos quos mecum in seculo gaudebā hīe socios quos hīc cō-
fortiū multū phoreticos. Scio autem pcerto quod nisi mihi grā diuina
succurrat. peccatis meis excrucietur non minus ista patiar quā ipsi.
ad quā angelus. veni. O felix aia cōuertē in requiē tuā. quā dñs bñ
fecit tibi. Nō enī ista patieris. neque amplius hīc videbis. nisi istos
nū qui vidisti oblita. et iusticiā dei non verita peccatis itēz inuolueris.

EUiso Karoli calui de tormentis inferni.
Charolus imperator dei dono rex germanor-
um patricius romanor. atque ipator francor. sacra
nocte diei officio post celebratū nocturnarū bozar diuini
mū officii dñi vellē somnū capere. venit ad me vox terri-
biliter mihi dicens. Charole. exiet a te modo spiritus tuus in boza
non modica. Statimque fui raptus in spiritu. et quod me sustulit erat cū-
didissimus. tenens in manu sua glomerē lineū. clarissimū ad istar
luminis emicantē sicut solent comete facere quādo apparēt. Inci-
piensque illud dissoluere dixit ad me. Accipe fili glomeris emican-
tis. et liga et noda fortiter in pollice dextre man? tue. quā per illū dūce-
ris in laborintbeas inferorū penas. Tūc dicto pcessit me velociter
dissoluēs filiū lucifui glomeris duxitque me in pfundissimas valles
igneas quod erāt plene puteis ardentib? picē. sulphure. plumbo. cera. et
adipe. Ibiqz inueni pōsifices pñs mei. et amniculorū meorū. Quos
cū pauens interrogarē. cur tā grauiā patiebatū supplicia. rīderūt.
Sumus epi patris tui et amniculorū tuorū. Et dum deberemus
illos et ipsorum populū de pace et concordia admonere. seminariū
mūs discordias et sumus monitores malorū. Ideo nunc incendiū

mur in istis tartareis suppliciis: et nos et alij homicidarū et rapina-
riū amatores. Tūc etiā et tui epi et satellites veniēt: qui sū amāt nunc
facē. Et dū hī tremebūdus ascultarē: ecce nigerrimi demōes aduo-
lantes: cū vicis igneis volebāt apprehēdere filiū glomeris quem in
manu tenebāt: et ad se attrahē. Sed reuerberatib? radiis illi? nō vale-
bant illū attingē. Deinde post tergū currētes voluerūt me in ipsos
puteos sulphureos pcpitare. Sed ductor me? traxit me ad se forti-
ter. Et sic ascēdim? super mōtes igneos altissimos: de quibus oriebant
paludes et flumina feruētia: et oia genera metallozū bulliētia. Ubi
reperi innumeras aias hominū et principū pñs mei et fratru meorū.
Quarū alie quod pcpitate erāt usque ad capillos: alie usque ad mentū
alie usque ad vmbilicū. Et clamauerūt ad me eiulādo. Dum vixim?
amauim? tecū cū pñe frīb? et auicul? tuis facē plia homicidia et rap-
inas pro cupiditate terrena. Ideo in istis bulliētib? flumib? et di-
uersis metallozū generib? nūc torquemur. Et cū adhuc timidus ac-
cederē: audiui post me aias acclamare. Potētes poterit tormēta
patiētur. Et respiciēs vidi super ripas flumīs bulliētes fornaces igne-
as: piceas et sulphureas: plenas magnis oraconib? scorpionib? et
serpētib? genēz diuersorū. Vbi etiā vidi aliquos pñs fratru et auic-
culorū meorū pñces dīcētes mihi: Teu nobis karole: vides quāta
sustinem? tormēta. ppter malitiā et supbiā nostrā: et mala cōsilia quod
regib? nñs et tibi edidim? ppter cupiditatē. Quis dolēdo cōgemisce-
rē: accurrerūt ad me oracones aptis fauctib? plenīs igne: sulphure:
et pice: volētes me trāsglutire. sed ductor me? liberauit me: validi-
ter inde trabēs. Et descēdim? in vallē quādā: quod ex vna parte erat tene-
brosa et ardēs sic cluban? ignis. Et altera tō amēnissima et splēdi-
dissima: ut nulla rōne valeā explicare. Uertit me tēora tenebrosam
partē et flāmiuolā: ibiqz vidi aliquos reges de genē meo in magnis
suppliciis deputatos. Tūc angustiat? nimis putauī me statū in illis
suppliciis demergēdū a gigātib? nigerrimis: qui ipsaz vallē cōstabāt
diuersis generib? igniū. Sed dei miā liberat? sum. Sicqz post hec
et alia multa quod vidi reuersus est in me spūs me? valde fessus et tri-
tus. laudauitqz dñm qui saluat sperātes in se: quod potestātē hī vite et
morti: qui ducit ad inferos et reducit. Sed sunt multi qui tales viis
nec ptemūt: nec referētib? eas credūt: eas velut viles fabulas de-
ridentes: aut figmēta mēdacier adinuēta: aut melancolicozū vana
somnia: aut arreptitiozū infanias reputātes. Nec mirū si talib? fidē
nō adhibēt: qui infernū esse nō credūt. vel si ore vocalit? cōfent: tū se
credē nec timē factū ostēdūt. et fortassis etiā ore dīcēt si audierit.
Bñs tñ Bzēg. iiii. dial. et alij scī talia credē nō dēdignati sunt: et in
script legēda posteris reliquerūt. Aduertēdū est tñ quod multa de
scribūt ibi corporalē: quod tñ spūaliē intelligēda sunt. nē p3 de monstris
sa bestia sup? descripta in visione tūndali: et de luciferi figura hor-
ribili et statura: et multa talia quod dicunt ibi: et in filib? sū referunt.
Sic in pphetis sub figuris rerū corporalū plurima designant. Et in
Apoc. fere p totū etiā spūalia corpēis imaginib? figurant: quod nō nisi
spūaliē pnt intelligi. nē p3 diligētē in singul? intueri. Utrū autē sint
ibi vñes miales et aialia venenosa: ut pote oracones: serpētes: būs-
ones et bñoi. Dicit aliq? quod nō: quia oia bzuta aialia in cōflagratione
mūdānozū igniū destruent? ut dictū est: quia talū generatio et corru-
ptio penit? auferent. Aliorū est opinio: quod erūt ibi bñoi aialia vene-
nosa: ut et horroz ingērat aspectib? ipioz? et dolorē inferāt morib?
dētiū pessimorū: et laceratiōib? vnguū acutozū. Seruabunt enī ibi
talīa diuina virtute ad impios cruciandū. Quia si ante cōsumationē
mūdi salāmādra adhuc corruptibilib? existēs aliqñto tpe pōt viuē in
igne: quāto magis post iudiciū quā oia corpora rerū erūt incorrupti-
bilia viuē poterūt in igne gehēne. Tūc autē vidēt pzetēdē tā scriptu-
re sacre verba quod plurima quod scōp. Dic etiā sciēdū est: quod hī ante iudi-
ciū demones torquere dicant? animas impioz? ut iusto dei iudicio
si sint tortores in suppliciis: qui fuerūt incētores inuitijs: eisqz miseri
subiciant? inuiti: quoz pueris suasionib? volūtariē cōsentierūt. tā
post iudiciū cū cessabit ois platio: et euacauerit de? oēm pncipatū
et potestātē: nō amplius torqbūt hoies: quod recepta plena et oimoda
pena sibi debita. p cūct? iniquitatib? eoz fiet socij reprobōz. Adeoqz
erūt pfūdisime absorpti in suppliciis: quod illosvlt torqre nō poterūt.

Libri secūdi Pars qūta. De beatitudinib? corporis et aie.

Est cōsiderationem

habita de trib? nouissimis. Priovidelz de mor-
te triplici: et de mortuis tā corporalib? quā spūalib?
in hī mūdo: et de mortuis in purgatorio de tēq?
penalit? et afflict. Scōo d finalū iudicio et bis quod
ad illud extremū iudiciū pñent. Tertio de iū-

femo et de suppliciis reproborum. Tandem ad considerandum quantum nouissimum quod est in intentione nostra percipimus. et in intentione cuiuslibet esse de primis et super omnia principale. mentis oculos ad ardeti desiderio conuertamus. Hoc enim est de opere nostrorum principium et finis desideriorum nostrorum et appetituum nostrorum perfecta des et consumatio gloriosa. Circa hoc consideranda sunt sex. Primo de beatitudine in generali. Secundo de dotibus in generali. Tercio de dotibus anime in speciali. Quarto de dotibus corporis. Quinto de septem gradibus beatitudinis anime. Sexto de septem gradibus beatitudinis corporis.

De beatitudine in generali. DIS. .I.

Circa beatitudinem consideranda sunt quatuor. Primum est de introductione sanctorum in gloriam. et de ipsa in generali. Secundo ponitur excitatio quodammodo ad beatitudinem ceteris placida. Tercio ostenditur quantum sit debilis et defectiva beatitudo nostra cognitio respectu beatitudinis. Quarto quomodo possit homo in cognitione beatitudinis peruenire. Circa primum sciendum quod electis ipsis a facie dei. et in abyssum inferni sine fine detractis. mundo remanente purgato. ac in dei laudem et gloriam et solatium beatorum glorificatio et in quidam admiranda pulchritudine pro raptu creature cuiuslibet innouato. Christus domus sanctos oculos cum angelis beatis in gloriam deducet cum in bello. ac in eterne claritatis abyssum secum regnatos peruenit intro ducit. Ubi beatis angelis similes erunt. et creatoris essentia mundis cordibus. et prelatos eterna exultatione gaudebunt. Diuine dilectionis ac mutue charitatis possessione deo suo in eternum et inuicem sibi felicitate adhibebunt. Ubi exuberabit eis tanta leticia tanta celestium gratiarum diuorum. ut remunerato suo pro tantis muneribus gratias semper agant. et nullum fastidium ex ipsa affluentia bonorum perceptione sustineant. Quicquid ibi erit. et si differendum meritis abinuenit distabit. oculus tamen una perfectione beati erit. quia singulis sua premia sufficientia prorsus erunt. Nos autem fratres charissimi. in huiusmodi peregrinationis erina nisi penam exili sustinueris. bonorum omnium egestate squalentes. et malorum omnium dissipata preteritis. videlicet peccatorum laqueos. hostiumque malorum insidias metuentes. sed non satis vigilanter aut solite precaueris. videlicet perisuras et angustias patientes. cecutientes in miseris. totum periculis in vitis. vanitatem pro veritate. exilium pro patria. egestatem pro copia. vilitatem pro gloria. cecitate miserabili. seu potius infana demerita diligentes. ad illam sanctorum gloriam de qua aliquantisper profecti sumus. itellectus aciem et mentis faciem eleuantes. eterne vite gaudia contemplantur. ut ei dulcedinem palato cordis aliquantulum gustem et suauitatem deagationis illecti. deum ipsum feruentem diligamus ac ipsam gloriam ardeti appetamus. perquam vigilanti caueamus. mundi et terreni perperam letitiam ac leuitatem sustineamus. aduersa. oibus quocumque in mundo sunt fundit inoriamur. Si enim de illi infame suauitatis abyssus nobis fuerit a summo largitore cessum stilla vel modicum presentire. statim vite presentis tedium etiam finiri optabimus. ac misere peregrinationis exilium nequaquam pro patria diligemus. sed ad vitam beatam ardeti desiderio suspirantes demus. Notandum est autem quod ait beatus Hieronymus. hoc distare inter delicias corporis et cordis solet. quod corporales delitiae dum non habent. graue in se desiderium accendunt. Cum vero habite eduntur comedere prius in fastidium pro fatietate vertitur. At contra. spirituales delitiae dum non habent in fastidio sunt. cum vero habent. in desiderio. Tunc ergo a comedere amplius esuriunt. quanto ab esuriere amplius comedunt. Et ideo non habite amari non possunt quia eorum sapor ignoratur. Quis enim amare valet quod ignorat. Proinde per se admonet Hieronymus. Gustate et videte quoniam suauis est deus. ac si aperte dicat. Suauitatem eius non cognoscitis quia hunc minime gustatis. Sed cibum vite ex palato cordis tragite. ut probantes ei dulcedinem valeatis amare. Aduertendum est autem quod sic ait beatus Hieronymus. Primum humani generis patres postquam de paradysi gaudiis erigere culpa sua pulsus est. in huiusmodi exilium et cecitatis quam patimur erumnam venit. et illa celestis patrie gaudia quod prius contemplabatur videre non potuit. In paradiso quippe consueuerat verbis dei perfrui beatorum angelorum spiritibus cordis iudicia et celsitudine visionis interesse. Sed postquam huc cecidit. ab illo quo implebatur mentis lumine recessit. Ex cuius videlicet carne nati ibimus exilium cecitate. audivimus quod de celestibus esse patriam. audivimus quod ciues eius esse angelos dei. audivimus socios eorum esse spiritus iustorum perfectorum. Sed carnales quicquid. quia inuisibilia per experientiam scire non valent dubitant verum sit quod corporalibus oculis non videtur. Que nimis dubitas primo parati esse non potuit. quod exclusus a paradysi gaudiis. hoc quod amiserat se vidisse recoluit. Nos autem recolere vel sentire audita non possumus. quod eorum experientia de preterito non tenemus. ac si enim mulier pergnans mittat in carcere ibique paries puerum natum nutriet. adolefcentem in solis luna. et stellis. motibus. coloribus. et capos. aures volantes. curretes equos. varietates colorem. diuerfasque genera nominet picturam. Ille non natus et nutritus in carcere nihil aliud

sciens quam tenebras. Nec audiens non credat. quod per experientiam non cognouit. Ita in hac cecitate nati homines. dum summa et inuisibilia audiunt. an vera sint diffidunt. quia sola deus infima in quibus nati sunt visibilia cognouerunt. Unus factus est ut visibilia inuisibilibus creator ad humani generis redemptionem veniret. ut dum visibilia deum cognosceremus. per ipsius factum visibile in antioque inuisibilibus rapemur. Rursus. In corda nostra spiritus sanctus misit quatenus per eum uiuificati crederemus. quod per experientiam adhuc scire non possumus. quotquot ergo hunc spiritum habedunt nostre perigne accepimus de vita inuisibilibus non dubitamus. Quisquis autem in hac credulitate non est solutus. de periculo dubio maior vici credet. ac illis experientiam iam inuisibilibus per spiritum sanctum habentibus fide probat. Na stultus est puer si matrem suam id putat de luce metiri. quia nihil tale potuit experiri. Nos itaque in cognitione inuisibilibus per experientiam degustatione celestium inextinguibile scripturam sacre sententiarum. viroqueque probatissimorum tam continua exercitatione virtutumque iugi meditatione. quod subtili contemplatione. quod etiam diuina reuelatione celitus instructorum testimonio. et exemplis fide plena indubitanter adhibere debemus. Quorum unusquisque ad tertium celum raptus et inter angelos beatos disceret. quod inter homines predicaret. ait. I. Cor. xiii. Qui oculum non vidit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. quod preparauit deus his qui diligunt eum. Sed quoniam hic in generali placet et summa beatitudine. promissa pariter allucit. et inextinguibilem mentes non nutriunt. qui non nouerunt ex paucis multa colligere. nec ex principijs conclusiones elicere. nec ex minutis eximia cogitare. nisi enucleati explicantur et velut in periculis vitandis. puta si puero pomum grossum porzeretur. aut integrum panem ad edendum preberetur. propter complexione teneritudinem et vis angustiam neque si umam. nec nutritum nisi pro eius capacitate in periculis discantur. Idem diuidamus in pres magna quod diximus et puulorum gustus afficiat sapientius. et mentes efficaciter attrahat. ac aie ad vitam eternam vegetati nutrantur.

De dotibus in generali. DIS. .II.

Um beatitudo sit finis ultimus hominis. et ois eius desiderii completio. et duplex sit finis eius. scilicet intrinsecus et extrinsecus. et duplex beatitudo. Est enim quodammodo beatitudo intrinseca quod nos beatificat formaliter. beatitudo extrinseca quod nos beatificat effectiue. videlicet ipse deus. Prima est tanquam finis quo quiescimus. Secunda est tanquam finis in quo quiescimus. Beatitudinis create septem partes principiales a sanctis et doctoribus assignantur. quod dotes coiter solet dici. quarum tres sunt in aia. et quatuor in corpore. Dicunt autem dotes in propria metaphora ad similitudinem dotis in miramento camali. quoniam sicut ibi dos dat spolio a pre spolio. idem aduersus spolio propter onera miramenti sustinenda. tria proprietates remanent penes spolia. Unus soluto miramento camali dos remanet penes ea. Sic dos in propria dicitur non quodcumque donum datum aie in translatione sui in gloriam. sed donum percipuum aia ad actum vite gloriose disponens. quod dat deus per aie beatum ad possidendum. sed spolio christo ad gloriam et honorem. et non aduersus. quia bonorum nostrorum non eget. Vel dicitur hoc dos id quod dat spolio ab ipso spolio. sic dicitur beatus Hieronymus. sic dicitur sicut iacob et filijs eius. Augere dote et munera postulare. Et dotes ergo aie sunt dona quodammodo percipua diuinitus ei data in translatione sui in gloriam. quibus aia deo immediate coniungitur tanquam principio vite sue. et ad spolio amplecti in dissolubiles introducit. Dotes autem corporis sunt quodammodo corporis perfecte subiacent aie tanquam principio vite sue. et ei perfecte obediunt. ne per ipsum aia ab actu glorie retardetur. Est autem aduertendum quod dotes iste proprie sunt in aia. beatitudinis. minime proprie in angelis. minime proprie in christo. quia in miramento deus esse consensu aiorum. conformitas naturarum. distinctio personarum. et de non spolio sit spolio. Dec oia vere sunt inter christum et aiam beatam. Licet autem primum istorum eorum sit angelus et aia. secundum excludunt angelum. quia non habet conformitatem in natura cum christo. per alia duo excludit christum. quia in ipso non est distinctio personarum. Non enim habet humanitas in christo personam. sed substantiam. Non enim personam ubi nec humanitas assumpta de non spolio facta est spolio. Idem christus non dicitur dotes habere. Dotes aie sunt tres. videlicet aptaui fio. delectatio siue fructio. et secunda tertio vel copulatio siue finis alio. seu etiam finis quodammodo fructio. Sciendum autem quod fructio ipso delectatione in fructu. et adhesionem cum re fruibile. Dotes autem primum ponitur secunda dos finis quodammodo. Dotes autem ad secundum. in inseparabile adhesionem ponitur tertia. Dicitur autem secunda tertio vel potius securitas perpetuationis beatitudinis. Quia finis Augustinus. xiii. de tri. impossibile est aliquid esse beatum si non sit de sue beatitudinis perpetuatione securus. Tres ille dotes succedunt tribus virtutibus theologicis. quod fides succedit cognitioni siue visio. caritas tribus delectatio vel fructio. spei de securitas perpetuationis. Rident etiam tribus potentis aie. quod visio perficit intelligentiam. delectatio voluntatem. cura tertio memoriam. Prima dos aie est apta et immediata dei visio. quod diuina essentia tota videbitur ab oibus beatis. sed non totaliter. quia

pppter sui infinitatē et imētatē est incōprehēnsibilis cuilibet creatu-
re. Nec equalis etiā videbit: sed limpidius ab vno q̄ ab alio. Nec
autē diuersitas erit nō ex pte dei visibilis. q̄ ppter suā summā sim-
plicitatē nō pōt videri q̄n totus videat. sed ex pte vidētū inquit
vna potētia magis erit pfecta lumine glorie q̄ alia pfectius opabū-
tur circa vnu et idē obiectū. sicut sol equaliter se representat oculis
omniū vidētū. tñ nō oēs equaliter in illū aspiciūt. sed aliq̄ aliter.
secūdu q̄ oculus est magis vel min⁹ dispositus ad vidēdu. Et ea-
dē lra a diuersis legētib⁹ nō equaliter intelligit. sed vñ subtilius
apprehēdit et p̄fundius eā intelligit q̄ alius. q̄ diuersitas nō ex pte
lre. sed ex pte legētib⁹ dignoscit. puenire. Nec autē beata visio dī
immediata. q̄ vñ diuina essentia a beatis sine medio deferēte. et
ne medio obnubilātē. nō tñ sine medio disponēte. Videbit inq̄ si
ne medio deferēte. In cognitione enī sensibilib⁹ requirit mediū de-
ferens sicut patet in visu et auditu. vbi requirit aer mediū iter potē-
tiā et obiectū deferens speciē ab obiecto vsq̄ ad oculū vel aurē. vñ
impedit actus vidēdi. vel ppter nimīā distantia q̄n tāta est q̄ non
pōt species visibilib⁹ deferri vsq̄ ad oculū. vel ppter indistinctiā. q̄a
obiectū visibile sup oculū positū nō vñ. Et sic p̄ q̄ ad actū visionis
requirit mediū deferens. Sed in visione beata nō est mediū defe-
rens. q̄ nō est visio p distantia sed p p̄sentia. q̄ deus vbicq̄ p̄sens ē
p essentia. etiā est intimior aīe q̄ ipsa sibi. Videbit etiam sine me-
dio diuinitē vel separātē q̄d est culpa. sicut dī. 1. p̄. 1. l. x. Peccata
nra diuiserūt inter nos et deū nostrū. Itē sine medio obnubilante.
sicut est mediū creature. q̄ mediātē vestigio creature. manuducit
hō in cognitionē dei. Sicut habet. Ro. i. Inuisibilia dei a creatu-
ra mīdi. Ab hōie p ea q̄ facta sunt intellecta conspiciunt. Itē sine
medio figure. quo medio patriarche et pphete manucebantur. et
manuducebāt antiquitū in cognitionē diuinā. Sicut ait Apo-
stolus. i. cor. x. Dia in figura cōtingebāt illis. Itē sine medio scri-
pturē. Ibi enim nō idigēt beati ad cognoscēdu deū rationib⁹ p̄hō-
rū. nec auctoritatib⁹ scripturaz nec testimoniis sanctorū. i. cor. xii.
sine pphete euacuabunt sine lingue cessabūt. sine sciētia destruet-
tur. Itē sine medio fidei. Videm⁹ enim p speculū in enigmate. tūc
autē facie ad facie. Cū autē venerit q̄d pfectū est. euacuabit q̄d ex
parte est. Auferet enī oēs enigma et oīs obscuritas. Euacuabit etiā
fides. q̄ fides est nō apparētū. Fidei autē q̄ nūc est succedit visio
manifesta. Nūc enim sumus in tenebris. ibi autē in lumine claritatē.
Et hoc est mediū disponēs ad visionē dei. de quo dictū est q̄ de-
us nō vñ sine medio disponēte. Unī ps. ait. In lumine tuo videbimus
lunē. id est in lumine glorie videbim⁹ lunē diuinitatis tue. Hoc ē
lunē viuificas clarificas. simplificas. ac p hoc deiformē efficiēs. et
deo assimilans. Unī. j. Job. iiii. Charissimi nūc filij dei sum⁹. s. nō
dū apparuit q̄d erim⁹. cū autē apparuerit. similes ei erim⁹. q̄n vide-
bim⁹. cū sicut est. Hoc autē sciēdu. q̄ deū videbim⁹ in se. et deū in o-
bis. et nos in deo. deū in singulis creaturis et creaturas in deo. Logno-
scere deū i se. i. i. essentia sua. vocat cognitio meridiana. Lognosce-
re creaturas i vbo. dī cognitio matutina. Lognosce vero creatu-
ras in se id est in p̄p̄io genere appellat cognitio vesp̄tina. Attēde
dū est etiā q̄ aīe beate vidēdo deū simul et semel et vnicā visione. vi-
dent oīa q̄ sunt eis necessaria ad integritatē beatitudinis. Alia ve-
ro nō vidēt nisi quātū et q̄n et quō placet ei reuelare. q̄ claritas ei⁹
speculū id relucet in eo species id est idee omniū sciēdoz. sed sp̄s
culū est volūtariū. Ideo aliq̄ reuelat. aliq̄ nō. et q̄dā vni. q̄ nō aliq̄.
dā vno tpe q̄ nō alio. et hoc scdm sue s̄b̄iāclacitū volūtatis. nulla tñ
mutatione vicissitudinis i se facta. Aīe quoq̄ beate sūt q̄dā specu-
la sp̄ialia ad modū speculi diuinā i se recipiētia claritatē. vñ quē-
admodū māli sole i sua maxia virtute lucēte radiosq̄ suos p sp̄e
culū solidū de calibe politū et tersū. p̄p̄diculariē emittēte. Tmōi
speculū i se recipit similitudinē solaris lumis. itātū vt alē sol cū-
tū videat. et q̄ tale videt speculū. solēq̄ videt. tāteq̄ claritatē effū-
dit vt null⁹ iussere possit aspect⁹. s. reuerberat⁹ nimitate luminis
obtusat. Sic et multo fort⁹ i aīab⁹ beatis q̄ sūt specularis nē vt oi-
cū ē iecturare debent. Et infūctia enī illi i cōmutabilis et incōpre-
hēnsibilis claritatē recipiūt radios luminosos. nō solū i superficie. sic
māle speculū recipit radios solares. s. i intimis suis. vt eis totalitē pe-
netrent. et sic oīno deiformis effecte. i eadē imaginē trāsfōrment.
Qd ē vñte trāplatiōis quodāmodū ichoat i via. sic ait Ap̄l. ij. cor.
iij. Nos autē glā oīi speculantes i eandē imaginē trāsfōrmanur a
claritate i claritatē. tāq̄ a vñi spū. S. q̄ b̄ fit i p̄fecte ineffabilē i glo-
ria cōsumat. Exēplū grossum i māle potes b̄ aliq̄līē adaptare. De
ferro ignito q̄ ab ignis virtute totū vniūq̄ vsq̄ ad intima pones
traf. et adeo indiuisa sunt ignis et ferrū. vt q̄ videt ferrū ignē vide-
re se videat. plusq̄ ferrū. et sic a natura sua imitari videt. et in p̄p̄o

prietates ignis mirabiliter transformari. vt actionis ignis et speciē
plus videat assūpisse q̄ ferri. Secūda dos aīe est fructio seu de-
lectatio. Est at delectatio sic ait Aug. xiii. de ci. dei. diuicio iueniē-
tis cū iueniēti cū sensu eiusdē. In p̄ia autē erit pfectissima diuicio
aīe cuiuslibet cū deo. Cū igit sūma sit iueniētia inter aīam et deū:
sūma erit ibi delectatio in deo et de deo. Leterū cū tāta sit delecta-
tio in re adepta q̄nta ē res ipsa: et de⁹ sit infinitū: imēssū: ineffabile: et
incōprehēnsibile bonū: delectatio quā b̄z q̄libet aīa in deo est imēsa
ineffabil⁹ et incōprehēnsibil⁹ fm capacitatē cuiuslibet aīe p̄fructis. et
eēt infinita si capacitas aīe posset cape infinitū. Est autē differēt i
diuersis nō ex pte subiecti fructib⁹: s. ex pte fructū aīap. Nā b̄i q̄n
to lumie glie sunt p̄fecti: illustrati: et ipsa illustratiōe p̄fecti: deior
mes effecti: tāto diuinā eētā acuti⁹ trāplāt: et in ipsa trāplatiōe
ampli⁹ delectant. Nec ineffabil⁹ et incōprehēnsibil⁹ delectatio: q̄ frui-
tio nūcupat ichoat i dei clarissima viōe. Itō tota bitudo q̄nq̄
dicat⁹ cōstet in viōe: sic ait Aug. Visio ē tota merces. Et Job. xvii.
dicit saluator: Nec ē vita eīna vt cognoscāt te solū verū deū: et quē
misiisti iherū christū. Nā diuine claritatē imēssitas ipsa sua pulchri-
tudine virtualitē trahit. Et imēsa dulcedine rapit ad se oēm sp̄m q̄
tuentē: vt a se deficiēs se toto ferat in ipm: totūq̄ trāseat et trāfer-
rat in ipm: ac abyssō incōprehēnsibil⁹ lucē absorpt⁹: et quicqd creatū
est in semetipm oblit⁹: quodā ineffabili mō deficiat: ipm⁹ dei p̄cor-
dijs itimetur. Unī Aug. ait: Tāta ē pulchritudo iustitiē: tāta locū
ditas lucē eīne. Nec est incōmutabil⁹ veritatē atq̄ sapiētē: vt etiā si
nō licet ampli⁹ in ea manē q̄ vñ dei morā: ppter h̄ solū innume-
rabiles anni hui⁹ vite pleni deliciis in circūfluentia t̄paliū bonoz re-
cte meritoq̄ trānerent. Et addit Bern. Cui cōparata oīs aliunde
suauitas dolor est: oīs iocunditas meror: oēs dulce amarū: oēs deo-
cedū: oēs quodcūq̄ aliud delectare posset molestū: cū dei bonitas i
infinitū excedat omnē aliā bonitatē. Idē quoq̄ Aug. ait in p̄sona
dei: Ego ero illis q̄cūq̄ ab hōib⁹ boneste desiderant: vita: salus: vi-
ctus et copia: glia et honor: et pax et oīa bona. Sic enī erit ipse oīa in
oib⁹: ipe erit finis desiderioz nroq̄: q̄ sine fine videbit: sine fastidio
amabit: sine fatigatiōe laudabit. Unī seipm p̄mittit mōsi dixit
Exo. xxxij. Ego ostēdā tibi oēs bonū. Et sapiens puer. xj. Desideriū
iustoz oēs bonū. Et idē. x. Desideriū suū iustis dabit. Unī tūc cōple-
bit oēs nostrū desiderū: et human⁹ oīno terminabit appetit⁹. Ps.
Satiabor cū apparuerit glia tua. Nec obstat quod dicit Eccl. xlij.
Quis satiabit vidēs gliaz dei: q̄n nō erit ibi satietas q̄ fastidiū ge-
neret: s. erit ibi satietas q̄ desiderū impleat. Si ergo est ibi satietas
et esuries. Satietas q̄d ex abūdantissima plenitudine sumi boni
et esuries vō ex trānato sp̄ desiderio fructuōis. Satietas q̄ tollit
indigētā: esuries autē excludit fastidiū. In h̄ enī differēt corporales
delicie a sp̄ialib⁹: q̄ corporales oī nō habent: graue in se desiderū
accēdit. cū vō habite edunt: comedētē priū in fastidiū p̄ satietate
tē vñt. S. sp̄iales oī nō habent: in fastidio sunt. cū vō habent in
desiderio: tātoq̄ a comedētē ampli⁹ esuriunt: q̄nto ab esuriētē am-
plius comedunt. Nā de visione q̄ b̄i angeli deū vidēt: dī Mat.
xviij. Angeli eoz sp̄ vidēt facie p̄ris. Et tñ sp̄ vidēt desiderat. sic dī. j.
Pe. i. In quē desiderāt angeli p̄p̄icē. Unī ex maxie deuotiōis spū
dictū est: mirant⁹ nec deficiūt in illū quē p̄p̄iciūt: ruunt nec fasti-
diūt: quo frui magis sitiūt. Tertia dos aīe ē securā tētio. Tētio
qdē. i. p̄fecta possessio sine amissioe: et securā sine dubitatiōe. Necq̄
enī b̄i essent si deū amittē formidaret. Ait autē Anselm l. ii. de silistū
dinib⁹. Dico enī q̄ si illa bona celestia b̄is aliq̄s p̄ditur: ē autē ipe
nolet ea p̄dere sua sp̄ote: aut de⁹ volet ei nolēti ea auferre: aut aliq̄s
ali⁹ deo fortior supueniēs illa tollit ab ea: deo et illo nolēte. S. cer-
te nec ipse abiecto tāto bono i miserias q̄s euasisse gaudius exul-
tabit decidē volet. Nec de⁹ q̄ illa tā larga et tā clemētī bonitate oo-
nauit: ei aliq̄n auferre volet. Nec vllus deo fortior supueniet: qui
deo iustū p̄tegētē illi inuito aliq̄n ea tollit. Et sic p̄ q̄ b̄i de sua
eterna et inaccessibili glia sunt securi. Nec aut securitas oēs alias
bitudinis p̄tes: q̄ nō p̄fecte p̄nt habē sine illa: cōfirmat: aīoq̄s bea-
toz in maxima pacis tranquillitate quietat.

De vobis corporis.

Otes corporū brōz sunt q̄ntoz: videlicet claritas: impassibili-
tas: subtilitas: et agilitas. Cū enī forma debeat p̄portio-
ri materie: in illo statu future resurrectiōis disponēt co-
pora fm erigētā et decētā aīap. Unī sic corpora dñatorū ex ordi-
natiōe diuinā habebūt disponēs eoz miserie respōdētēs. sic corpora
brōz habebūt otes et p̄prietates illi statui cōdecētes. Damnatōz
qdē corpora demerit eoz erigētib⁹: et diuina iustitia h̄ agēte: erit
turpissima: fedissima: fēdissima: debilissima: et ponderosissima: vt
ex eoz vilissimis p̄ditiōib⁹ aīe damnatōz desolabilē p̄egreant:

et ex corp' cruciatib' eaz' miseria. et suppliciu' augeat. Corpa vo bea-
toz' habebunt ordinem oino' dñas: sic miro mō. pportio nates beati-
tudini aiaz. vt oino' sint eis subiecta. et pfecte obediētia. nullo mō
retardātia eas vel impedītia vel ab actu glorie. qñmo ineffabiliter
sublimabunt sup' statu cuiuslibet corpore creature. vt ex eoz' ois
tib' gloriois aiaz beatitudo ampli' augeat. Preter h' aut' q' aia
beata corpi suo inseparabilē vniet. vt forma incorruptibilis in statu i
corruptionis corpi suo eē incorruptibile tribuat. ppositiōe ex dñis
nō obstat. h' enī cōiter ouenit tā reprobis q' beatis. Et vltēri' ex
h' q' aia ad statu glorie sublimabit. oēs erit. vt corp' ei vniti ad
talē gloriā q' tali corpoti deceat. et q' pportionale fiat aie sublimet.
Ad h' aut' q' corp' pfecte sit subiectu' aie. nec eā impedit ab actu glo-
rie. qñtuor requirunt. Quoz' duo pñtēr ad sensum. alia duo pñtēr
ad motu. Quo ad sensum enī necessariū est q' corpus sit facile rece-
ptibile sensibiliū specier. et ad h' disponit claritas. Aliud q' nō sit re-
ceptibile passionū ignobiliū. et ad h' disponit impassibilitas. Quo ad
motu requirunt duo. Vnu est q' p inclinationē dñi suo motori nō
resistat. ad qd' disponit agilitas. Aliud est q' a corpib' extrinsecis
p q' mouet. et resistētia nulla fiat. ad qd' disponit subtilitas. De ois
gine potū istaz dicit aliq' q' erit a deo p creationē. Alij q' a deo nō
p creationē. s; mediāte beatitudine aie p redūdātia s; aie i corpus
sui. sicut expse vt dicere Aug. ad yroscoz. dicens. tā potētē fecit de-
animā vt ei' plenissima beatitudine q' sine tēpor' sanctis. pmitte-
redūdet in īferozē nām q' est corp'. nō beatitudo q' fructus et itellu-
gētis ē. ppria. s; plenitudo sanctitatis et incorruptiōis vigor. Cir-
ca h' igit' attēde diligētē. et subtilit' intue' q' sic aia beata clarissī-
ma visione illi' inaccessibilis lucis fruēs. qdā spūali claritate reple-
bit. ita p quādā redūdātia ex aia i corp'. ipsum suo mō claritatis
sibi cōpetētis gloriā vestiet. Vñ dicit apls. i. corin. xv. Seminatur
corp' i ignobilitate surgit in gloriā. Quia corp' nostrū nūc ē opas-
cū. tūc aut' erit claz. Sicut ait apls. Ro. viij. Resormabit corp' hu-
milatis nre cōfigurati corpi claritatis sue. Et aduerte q' euz aliqd
dicat claz duplicif. aut q' pñtēr. sic vitrum dī claz. vel aq' dī clara.
Aut q' lucidū sicut stella dī clara. corpa gloriōsificata vtroq' mō sūt
clara id est pñia et lucida. Perua qdē. sicut ait Greg. sup illd' Job
xxvij. Nō adequabit ei aux. Beatoz' ciuiū corpa sibi inuicē et clari-
tate fulgēt. et puritate trāscendēt ita q' vniūscuiusq' mētē ab alteri
oculis mēbroz' corpulētia nō abscondet. sed patebit omniū oculis
ipsa etiā corpis armonia. Sicq' vniūscuiq' erit cōspicibilis alteri. sic
nūc nō pōt esse cōspicibilis sibi pñ. Et aug. xxiij. de ci. dei. Oia mem-
bra et viscera incorruptibilis corpis q' nūc videm' p vsus necessita-
tis varios distributa. qñ tūc nō erit illa necessitas. sed plena. certa
secura. et sempiterna felicitas. pñciēt laudib' dei. Oēs q' nūc
latent armonie corpalis munerē. nō latebūt intrinsecus et extrinse-
cus p corpis cūcta mēbra dispositi. Lucida vō erūt corpa beato-
rū. Sicut ait ois Matt. xij. Fulgebūt iusti sicut sol i regno pa-
tris eoz'. Nūc aia fidelis oculos cordis aperiat. et dilatato mentis
sinu cōsideret ineffabilē pulchritudinē corpoz' beatoz'. Fulgebunt
inqd' sicut sol. Immo certe plusq' sol mō fulgeat. q' fulgebūt sic sol
fulgebūt post iudiciū recepta gloriā sua id est imēsa pulchritudine
claritatis. De q' loquens Jsa. xxx. ait. Erat lux lune sicut lux solis. et
lux solis septēplē. sicut lux septē diez. Claritas ergo corpoz' beatoz'
excedet in septuplū modernā solaris lumis claritatē. Voc
etiā scēdū q' corpa beatoz' nō equalit' erūt clara. qz cū eoz' clari-
tas causet ex redūdātia claritatis aie et corpus suū quāto aia pfer-
etius deū videt et ex diuina visione spūaliter sit clarior tāto corpus
eius maiori claritate refulget. Et hoc patēter insinuat apls. i. corin.
xv. Alia claritas solis. Alia claritas lune. alia claritas stellar. Stel-
la enī a stella oiffert in claritate. sic et resurrectio mortuoz'. Vides
igit' aliquāle quāta sit claritas singuloz' corpoz' ex redūdātia aiaz
rū. Nūc vltērius cōsidera quāta erit ex redūdātia claritatis singu-
loz' in singulos. et vniuersoz' in oēs. Non est dubiū q' quāto plura
sunt lumina. tāto maior est eoz' refulgētia. Cū ergo in gloriā immu-
merabilia sunt futura corpa gloriōsa. ineffabili claritate radiātia
quāto erit fulgor omniū beatoz' in patria. Bene ergo dicit bea-
tolēs Apoc. xxi. Ciuitas illa nō eget sole neq' luna vt luceat in ea.
Adhuc adde qd' ibidē ait. Nā claritas dei illuminabit eaz. Spir-
tualis quippe claritas diuinitatis illuminabit animas. fm differē-
tias meritorū. et xpi claritas corpalis illuminabit corpa beatorum.
Unde sequit'. Et lucerna eius est agnus. Signū pñsticiū aliqualē
et qñ vestigiū huius claritatis future. ondit tpe in sua trāsfigurati-
ōe Matt. xvij. vbi dicit q' resplenduit facies eius sicut sol. Si
tantā claritatē ostendit in corpore adhuc mortali. vt nullus eā sus-
tinere posset aspectus. ppter qd' ibi beati apli ceciderunt in facies

suas stupefacti inebriati. alienati. vnde pariter deficientes et sensu
vñ per incipies loq' nesciebat qd' diceret. qñta imo qñneffabil
qñ inestimabil' et inexcogitabil' est claritas ei' inēstas: quā nūc h;
in corpore glorio: et cōcātiōe sua liberali diffudit et influit in electos.
Et si tāta sit futura glia claritatis in corpoz' b'. pculdubio pñstus
incōpabil' erit claritas in beatissimis aiaz. Ab etiā q' diuina visio
ne fruet: vñio fini diuina expiet desideriu' suū in oib' adimpletū.
Et q' ex desiderio aie mouet corpus: sequēs erit q' corp' spūi ad
nutū obediāt in mouendo. vñ dicit Aug. xxiij. de ci. dei. q' vbiq;
voluerit spūs: illic pñt' erit et corp'. Et h' est qd' dicit Apl's Semiat
corp' in infirmitate: surgit in virtute. Infirmitate exprimitur i corpore
q' inualidū: pōderosū: et graue iuenit ad cōplēdū desideriu' aie in
motib' et actiōib' q' voluerit impare: q' infirmitas totalit' aufereť
a corpore ex virtute aie deo iūcte in corp' pñtū redūdāte. Erat autē
in eis mot' nō ppter necessitatē: cū nulla sit in eis indigētia: qz nul-
lo indigē pñt q' deū habet: s; ad virtutē demonstratiōē. Sic etiā aia
deo fruēs: desideriu' suū sentiet adimpletū: qñtu ad adeptiōē pñ-
nariā ois bonitatis: ita ipletū erit ei' desideriu' qñtu ad remotiōē ois
malit' qz cū summo bono nullo malū pōt habē locū. Corpus igit' pfe-
ctū p aiam gloriofā pportionalit' aie totalit' liberū et imune erit ab oī
malo qñtu ad actū et qñtu ad potentiā. Pñtū ad actū qdē: q' nulla
corruptio: nulla deformitas: infirmitas: debilitas: vel defect' rema-
nebit in eis. Quātū ad potentiā vō: qz nō poterit aliqd pati qd' sit
eis molestū: vel qd' nulla inferat lesiōē. et iō dicunt' impassibilia. q'
tū impassibilitas nō excludit ab eis passiōē: q' est de rōne sensus.
Vtem' enī sensib' fm ea q' incorruptiōis statui nō repugnat. Ad
hāc impassibilitatē ostēdendā dicit Apl's. i. Cor. xv. Seminatur corp'
in corruptiōe surgit in incorruptiōe. Et iterū: Oportet corruptibile
h' induere incorruptiōē: et mortale h' induere immortalitātē. Rur-
sus aia deo fruēs pfectissime adheret ei: et ei' bonitatē pñcipa-
bit in summo: fm q' erit possibile capacitati sue. Sic etiā corp' ei' p
fecte subdet aie: et ei' pñtates pñcipabit qñtu erit possibile in p
spicacitate sensus et ordinatiōe corpoz' appetit': et oīno oueniet
pfectioni nature. Nā vñquodqz tāto pfecti' ē in nā: qñto ei' mā-
forme sue pfecti' ē subiecta. vñ corpa brōz' dicunt' eē spūalia. Sic
ait Apl's: Seminatur corp' aiale: surgit corp' spūale. Spūale quidē
erit: nō qz fiat spūs: sic qdā male itelligētes dixerūt: siue p spūi itel-
ligat creatura spūal: siue vēr: siue aer. s; qz oīno subiectū erit spūi
Sic nūc dicit aiale: nō qz sit aia: s; qz aialib' passiōib' subiacet:
et alimonia indiget. Pñt' igit' ex pñt' q' sic aia hoīs ad celestiu' spūi-
tuū. i. angeloz' gliaz sublimabit vt deū p eēntiā videat. ita corpus
ei' ad pñtates celestiu' corpoz' sublimabit: vt sit clarū impassibile
sine labore et difficultate mobile: et pfectissime sua forma pfectū. Et
ppter h' dicit Apl's resurgētū corpa eē celestia: nō qñtu ad naturā
q' qñtu ad gliaz. Vñ cū dixerit q' sunt corpa celestia: et sunt corpa
terrestria: subiūxit q' alia est celestiu' glia: alia terrestriū. Sicut aut'
glia ad quā aia sublimat: excedit nālē virtutē celestiu' spūitū. ita
glia corpoz' beatoz' excedit nālē pfectionē celestiu' corpoz'. Est enī
eoz' claritas fulgētior. impassibilitas firmior: agilitas faciliō: et ve-
locior: et spūalitas nature pfectior: sicut manifestū est subtiliter in-
tuenti. De sunt ergo oēs glorie: tres aie: et quattuor corpoz':
sicut sunt a sanctis doctozibus assignate.

De septē partib' beatitudinis ad aiaz pñtētib'. DIS. III.
Mselmus aut in li. de silitudinib' qñtuoz'
deci bñtudinib' pñs enumerat:
septē ad aie: et septē ad corpi gliaz pñtētes. Ait enī sic
Quattuordecī sunt bñtudinib' pñs: q's finito generali
examine q' pfecti' oēs electi habebūt: et totidē miserie genera q' tūc
oēs reprobi sustinebūt. Septē bñtudinib' pñs ad gliaz aie pñtē-
tes sūt sapiētia: amicitia: concordia: bonoz' potestas: securitas: et gau-
diū. Septē vō pñtētes ad corpi sunt pulchritudo: agilitas: forti-
tudo: libertas: sanitas: voluptas: et lōgeuitas. Ita vt estima sunt q'
ppter se et ppter alia queqz appetunt. Si aut' in his aliq' sunt que
aliqñ seruī dei mō nō appetūt: sed sumope in hac vita refugiūt: vt
sunt vbi grā pulchritudo corpi et voluptas. Voc vtiqz nō ē qz na-
turalit' ea nō appetāt: s; ne quoquomō deū in ipsis offēdat. Nā si
nil offēnsionis in deū p ea contrahi possē certe sentirēt: vel se ab eter-
nozi bonoz' amore impediri nō pñtēserēt: pfecto iocūdius in
ipsis q' i eoz' dñis se deducerēt. Quicūqz illas oēs bñtudinib' pñs
habē poterit: pfecta aie corpi qz bñtudinib' possidebit. Partes vō
miserie plūbat bñtudinib' dñe he sūt: infirmitas: turpitudō: pōderositas: imbe-
cillitas: seruit' infirmitas: anxietas: vite breuitas. Quemcūqz has
oēs miserie pñs tollere et gerere: summe corpi et aie miserie subia

cebit. Verū nec vnā illi beatitudinis: vel vnā huius miserie pres q̄s in hac vita p̄fecte pōt h̄re. nec rursus ex toto ea carere. In aliā vō vi ta aut p̄fectā habēs beatitudinē nullaten⁹ miserie subiacebit. aut sūme subiaceas miserie. oīno beatitudine carebit. Qd̄ vt totū cōp̄o bare possim⁹. p̄ singulas beatitudinis ptes p̄ ordinē discurremus.

Prima pars beatitudinis ad animā p̄tinētis est sapientia. Vē aut̄ i futura vita tāta bonis erit. vt eoz q̄ scire voluerint. nihil sit qd̄ ignorēt. Bonus enī p̄fecta q̄ deus est sapientia replebit. eiq̄ facie ad facie videbit. quā dū clare p̄spicit. nām cuiuslibet creature vide bit potius q̄ in seipsa videret. q̄ in deo melius q̄ in seipsa cōstitit. Tunc enī iusti cūcta sciēt q̄cūq̄ de⁹ fecit. tā ea q̄ p̄terita q̄ ea q̄ post modū sūt futura. Ita et a singulis oēs ibi et ab oib⁹ singulis cogno scēt. nec quēq̄ oīno latebit. q̄ patria. q̄ gēte. q̄ stirpe q̄s fuerit oīū dus. Cū āt sup̄ius dictū sit q̄ vnusquisq̄ mētē ab alteri⁹ oculis mēbroz corpulētia nō abscedet. et h̄ dicat anselmus. q̄ a singulis oēs. et ab oib⁹ singulis cognoscēt. Pōt aliq̄s moueri et q̄re vtrū peccata q̄ fecit videbūt oēs. Absit h̄. Ea enī cōfessus sum. vt delerēt tur. et obliuioni darent⁹ vt nulli amplius panderent⁹. Rūder anse lmus. Cū tu in illa gloria ab omni criminū forde purgat⁹. vultu dei p̄sens astitit. igratus ne ei poteris esse p̄o tāta misericordia quā tibi fecit remissis illis delictis. Nō inquit. Et vñ inq̄ grās ages. si nihil eoz vñ grās agere debeas in memoria tua babeas. Ut igr̄ in illius laude eternalit̄ iocūderis. semp de quāta miseria sis erut⁹ et p̄puta corā habebis. Cū ergo singuloz cōficiētis singulis pateant. audeo fateri ea quoz peccata cūctis electoz patere. p̄o quoz cura tionē tu deo gratiofus exites affidue. nō ad tuā cōfusione. sed ad magnā dei misericordiā. ei⁹ quoz gloriōficationē tuāq̄ cōgratula tionē. Nō enī tūc p̄o peccatis te maior angustia cordis p̄met. scē lerim⁹ tuoz magis pudebit. q̄ aliq̄ magnis oliz vulnerib⁹ sau tiat⁹. iāq̄ ex oī pte sanātū aboliti languozis molestia p̄mit. Vēl nūq̄d eoz q̄ in cunis positi⁹ ifans egit. nūc grādēnū pudet. Tūc q̄p̄ pe cū integrā sanitas. p̄fecta mūdicia. plena remissio. secura omniū offensionū ipunitas tibi certo arripit. cognitio vel recognitio pec catoz tuoz. i. nullo tibi horroz vel ofusioni magis eē valebit. q̄ est mō beato petro ap̄loz p̄ncipi q̄ christū negauit abiuratio sua. vel beate marie magdalene peccata sua. et multis alijs multa q̄ scūtūz donata crimina sua. Vēz sup̄ h̄ agnitis delictis suis velut enomi ac feda ifirmitate sua pietas. vñus et sapientia medici q̄ te sanauit. sublimi⁹ a cūctis admirabil⁹. laudabit. et magnificabit. Laus autē et magnificētia glorie dei. tua si bñ aduertis gloria ē. Sic igr̄ p̄s q̄ omniū peccatoz tuoz sine dolore recordaberis. et oēs ea sine tui cō fusione videbūt. s̄ pot⁹ h̄ ad dei misericordiā oīdēdū. et ad grāz actionē iugit̄ exoluedā. Pēpēde si potes q̄ grata sit ista sapia. q̄ tu sic ab oib⁹ cognoscetis. sic a oēs et singuli cognoscant. **Se cūda pars beatitudinis ē amicitia.** Perfecta aut̄ amicitia ē. q̄ ad inu micitia cōuerti nō pōt. Bonū enī quēcūq̄ sic de⁹ oēsq̄ alijs bōi dūi gūt. vt eū odio vltra h̄re nō possint. Quātū nāq̄ seipsū q̄s rātū et tādū diliget et alit̄. Cū oēs vñū corp⁹ christi sint. et chaste oliz caput. nō minorī sefē affectu amplectunt⁹. q̄ vñū corp⁹ mēbra sū binuicē copulātū. Puta sine abūdās eris in dilectione. q̄ h̄ tibi fue rit in possessione. et tū istā trāsi. et illū cōtēplare p̄ quē tibi bona oīa prouenire. et p̄cipies q̄ ille plus q̄ tu teipsum. et q̄ oēs alij se in eo parabilit̄ amet te. et tu sup̄ teipsum et sup̄ oēs alios ineffabilī q̄daz suauitate illū amabis. Vñ anselm⁹ in p̄logion. Si delectat amicis tia. diligūt deū plusq̄ seipsos. et inuicē tāq̄ seipsos et de⁹ illos plus q̄ illi seipsos. Si igr̄ i hac vita misera iocūdū est amicū rez et fide lē h̄re et delectabile ē amicis cōiutere. p̄pter qd̄ dicit sapiēs. Eccl̄. xxi. Beatus q̄ inuenit amicū rez. quāta tūc erit iocūditas. tātos. tales et tot amicos. tā p̄fecte. fideliter. et veracit̄ diligētes h̄re et ipm fontē amicitie possidere. Aug. Nulli superiorū nullus inferiorū inuīs debet. sicut nūc nō inuīdēt archāgelis angeli ceteri. Vābebit enī dox nū alijs alio min⁹ vt h̄ quozq̄ donū habeat nec velit ampli⁹. Tā ta erit ibi amicitia q̄ christi deū plus diligēt. q̄ seipsos. et de⁹ illos diliget plusq̄ ipsi seipsos. et tanta vis charitatis oēs sibi sociat. vt vnusq̄s qd̄ in se nō acceperit. in alio accepisse se gaudet.

Tertia pars beatitudinis est cōcordia. Cōcordiā tā raram h̄z h̄ homo. vt nec ipse cū alijs. nec alij feci. imo nec ipse semp sibi metip si cōcordet. Sic enim corp⁹ et aīe dissident. vt qd̄ vnū appetit. alit̄z nolit. Sicut ait aplūs Sal. v. Caro cōcupiscit aduersus spūm. spū tus autē aduersus carnē. h̄ enī sibi inuicē aduersant⁹. Et Ro. vii. In uenio aliā legē i mēbris meis repugnātē legi mēt̄ mee. In aliā vō vita in sūma cōfistit cōcordia. Corpus enī et aīa cuiuslibet sancti. i. mo oēs iusti sibi inuicē tāte erit cōcordie. quante in presenti sunt oculi n̄si. Sicut enī oculus vñ⁹ vtrū nō pōt quo nō v̄tas et alū. s̄

sp̄ in eādē partē voluunt. sic corp⁹ et aīa vel societas illa iustozū nil poterit velle diuersū. s̄ eādē sp̄ volūtātē habebūt. Corp⁹ vñū erim⁹ q̄cūq̄ ibi erim⁹. eccl̄ia vñā: sp̄sōa vñā christi erim⁹ q̄cūq̄ ibi erim⁹. Ipsa dei volūtas diuersa nō erit a tua: s̄ sic tu qd̄ ille: sic et ille i cū ctis qd̄ tu. Caput nāq̄ a corpore suo quouomō disciparet: aderit oib⁹ oīs sufficiētia: quā pficiet singul⁹ vnanimis et plena cōcordia.

Quarta pars beatitudinis est bonoz. Nō ab hoib⁹ in hac vita ap̄ petit honorari eoz v̄bis aut facti. Vēbis qd̄ vt eū collaudēt. S̄ a ctis at vt sibi obediāt. S̄ cū bonozē bñōi appetit: tale est ac si vñ⁹ mus ab alijs laudari grāt: eiq̄s in regimine p̄poni. Tūc tñ bono rē liq̄ nullus sit: tñ penenemo pōt ipm h̄ ad plenū habē. Null⁹ enī est impator q̄ ab oib⁹ laudat⁹: vel oib⁹ alijs p̄ponat⁹. In futuro āt iustus quisq̄z vtrū et p̄fectū bonozē i p̄ia cōsequet⁹. Cuiusmodi vō sit h̄ bonoz: bñi cōsiderem⁹ exēplo. Ecce h̄ ante oculos n̄fos positi sunt aliq̄ paup⁹: oī solatio destitut⁹: vlcēri et aliarū infirmitatū sedis tate corupt⁹: et oī quo v̄l a frigore defēdat⁹ tegumēto nudus. Tūc igr̄ talē tali mō iacētē: et in nullo semetipm iuuare valentē: si rex aliq̄s potētissim⁹ trāsies vidēt⁹: ei⁹q̄s misert⁹ vulnerib⁹ mederi iū beret: curatūq̄ suis regalib⁹ ornamētis indutū sibi p̄cipet p̄itari: i filiū adoptaret: ac deinde p̄cipet vt in regno suo tanq̄ filius suis a cūcti haberet: atq̄ i nullo qd̄ imparet a quoquā diceret: hēdēq̄ suū: filijq̄ sui p̄prij coheredē institeret: et cū vocari noīe suo uellet.

Nōne dicēs hunc magnificē et sublimē honoratū: Certe de⁹ nō bis bec oīa faciet. Natos enī de putredine carnis: repletos multis miserijs: oīq̄ solatio destitutos: omniūq̄ infirmitatū passib⁹ ob nozios: p̄toz ac coruptibilitat⁹ vlcērib⁹ plenos: sola mīa duct⁹ ac cipiēt et curabit nos sanitati restitutos: ornamētē p̄fecte iustitie et i coruptibilitatis ornamētē: adductos ad se in filios adoptabit: regni sui s̄ortes efficiet et heredes: filiozq̄ suo vnigenito sibi p̄ oīa coeq̄ li et cōmniopotēti cōcorpales cōstituet et cōbēdes. Oīq̄ creature iū debet: vt in oī qd̄ volumus nobis obediāt: vocatozq̄z noīe suo nos deos efficiet. Ipse enī dicit. Ego dixi oīj estis: et filij excelsi oēs. S̄ ipse de⁹ et p̄ eētia: tu vō p̄ p̄icipationē. sic testat⁹ Pe. dicēs. i. Pe. i. Ut efficiam⁹ diuine s̄ortes nature: ipse de⁹ et deificās: tu vō deus deificat⁹. Aug. Ibi erit ver⁹ bonoz: q̄ nullo negabit⁹ digno: nulli cō feref⁹ indigno: q̄ nec ambiet ad eū vllus indign⁹: vbi nullus p̄mit tenet eē nisi dign⁹. Attēde fidel⁹ aīa q̄ inestimabil⁹ erit bonoz: a sū mo rege regū manu p̄prij coronari: et oyadematē p̄hēnis glie de corari: nō in mūdi sterquilinio: s̄ in celi palatio in cōspectu inume rabiliū angeloz et scōz oīū immortalit̄ stolae vestiri: et regalib⁹ inu dūmētis p̄fulgidis adornari. Vñ Sap. v. of. Accipiet regnū decoz ris: et oyadema spei de manu oīi.

Quinta pars beatitudinis ē po tētia. Vērā ille potētiā obtinet: q̄ q̄cūq̄ voluerit facit pōt. Qd̄ q̄ nullus h̄ valet facē: nec verā pōt potētiā h̄ habē. Vērū qd̄ in futu ro bon⁹ quicqd̄ voluerit facit pōt: qm̄ ipm oīpotētē in oib⁹ sūe vo lūtatē cōcordantē habebit. Cū ḡ tūc tāto bonozē: et cū ceteri p̄libatis hāc adept⁹ fuerit oīpotētiā: nō video q̄ rōne possit cupe ampliozē. Oēs enī oīpotētes erūt sūe voluptatis sic de⁹ sūe. Nā sic de⁹ pōt quicqd̄ vult p̄ seipm: ita poterūt illi qd̄q̄ volēt p̄ seipsos. Quia sic illi nō aliud volēt q̄ qd̄ ille: ita ille volēt qd̄q̄ ipm volēt. Et qd̄ ille volēt nō poterit nō eē.

Sexta pars beatitudinis est securitas. In hac vita nihil pōt aliq̄s habē de quo secur⁹ valeat eē. Sub eodem enī momēto paup⁹ ex diuitie: tristis ex leto: infirm⁹ ex sano: mori⁹ ex viuo pōt existē. Ergo nec alias beatitudinis pres: nec securitatē p̄fectā h̄z. In futuro aut̄ bon⁹ quisq̄z securitatē p̄fectā habebit: q̄ qd̄q̄ voluerit obtinebit: et nihil ex eo se amissurū timebit. Bēni.

Diuitas celestis: secura māfio: patria totū cōplectēs qd̄ delectat: p̄p̄s sine murmure: incole quieti. hoīes nullā indigentia habētes. Q̄ glōsīa dicta sūt de te ciuitas dei. Aug. quozq̄ sic loquit⁹. Ibi erit sūma securitas: secura trāquillitas: trāquilla iocūditas: iocūda felicitas: felix eternitas: eterna beatitudo. De h̄ req̄rē. s̄ i tertia vo te aīe.

Septima pars beatitudinis ad aīaz p̄tinētis ē gaudiū. Gau diū p̄fectū solus ille pōt habē q̄ oēs p̄dictas pres beatitudinis p̄ualit obtinēt. qm̄ q̄ nullā hō h̄ habē pōt: p̄ q̄ nec gaudiū sūmū. In fu turo aut̄ bon⁹ quisq̄z tūc oīno gaudē poterit: q̄ p̄fecte p̄dictas oēs pres beatitudinis obtinebit. Quid ergo beati⁹ illo: quo tñ replebīs iustus gaudio. Adhuc tñ ad cumulū beatitudinis sue aliud habebit: vnde ampli⁹ possit gaudē. Quia enī quisq̄z sic alterū vt seipm ama bit: p̄ q̄ sic de illi⁹ felicitate sic de sua gaudebit. Quot et q̄nta gau dia quisq̄z bñs habebit: qui de tot et tātis beatitudinib⁹ scōz gaude bit. Q̄ si de alijs quos vt se diliget tā ineffabilī iubilabit: qm̄ de deo quē plusq̄ se diliget exultabit. Gaudiū enī erit ei intus et extra sursum deorsus: gaudiū circūquaq̄. Quilibet eoz erit gaudiū sup̄ se de diuina visione. Intra se de sui gloriōficationē. Infra se de suppli

cior infernaliū euasione. Circa se de sanctorū angelorū et hominū fo-
citate locū dīssima. Extra se de mūdi formositate gratissima ubiq;
gaudiū pleniū erit. Aug. Ibi nihil obest. nihil deest. nihil extra qd
appetatur. nihil intra qd fastidiatur. Ibi vita sine morte iuuetus sine
senectute. Ibi lux sine tenebra. ibi gaudiū sine tristitia. ibi pax sine
discordia. ibi uolūtas sine iniuria. Ibi merces sanctorū tā magna ē.
q nō pōt mēsurari. tā multa q nō pōt numerari. tā copiosa q nō
pōt finiri. tā p̄iosa q nō pōt estimari. Idē. Ibi illud qd pmit-
tit de. si de nō capis. spe nō attingis. charitate nō cōprehendis. de-
sideria et vota trāscēdit. acq̄ri pōt. estimari nō potest. Ibi nihil qd
amabit deest. ibi nihil desiderabit qd nō asit. Propter qd sicut
scriptū est. Ibi. Ibi. Gaudiū et leticia inueniet in ea id est in sup̄ma
hierusalē. gr̄a actio et vox laudis. Et itē. lxx. Ecce ego creō hieru-
salē exultationē. et populū ei⁹ gaudiū. Notate vba hierusalē et po-
pulus eius tāta plenitudine gaudiū p̄fructū. et nō solū dicant exul-
tationē et gaudiū repleri vel etiā cumulari. s; magis eē ipm gaudiū
q; gaudiū oīno supercedit in eis. Itē. lxxi. Letamini cū hierusalē et
exultate cū ea q diligitis eā. Gaudeat cū ea gaudiū vniuersū q luge-
bat sup eā et fugiat et repleamini et vberē consolationis eius. et
mulgeatis et deliciis affluatis ab oīmoda gloria ei⁹. Unī bñ et oīno
te loquēs anselem? de hoc gaudiō ait. Cor humanū. cor idigenus.
cor exp̄tū erūnis. imo obtutū erūnis quātū gauderes si his oībus
abūdares. interroga intima tua. si cape p̄t gaudiū suū de tāta bea-
titudine sua. S; certe si qd ali⁹ quē oīno sicut teipsū diligeres. idē
gaudiū eādēq; beatitudinē haberet. duplicaret gaudiū tuū q nō
min⁹ de illius bono q; de tuo gauderes. Si vō duo vel tres. vel mul-
to plures idipsum haberēt. nū inde pro singulis. quātū pro teipso
gauderes si singulos sicut teipsum amares. Ergo i illa p̄fecta chari-
tate innumabiliū āgelorū et hominū. vbi nullus min⁹ diligit aliū
q; teipsum. nō ali⁹ gaudebit q; pro singulis q; pro seipso. Si er-
go cor hoīs vir capiet gaudiū. s. de tāto bono suo. quō capax erit
tot et tātor gaudiō. et vtiq; quātū q; diliget aliqū. tāntū de bo-
no illi⁹ gaudet. Sicut in illa p̄fecta felicitate vniūsq; sine cōpati-
one deū diligit plus q; se. et oēs alios fecit. ita plus gaudebit absq;
contributione de felicitate dei q; de suo. et oīnū aliorū fecit. Sed si
deū sic diligit tota mēte. toto corde. et tñ tota mēte. totū cor. tota
aīa nō sufficiat dignitati dilectionis dei. totū cor. tota mēte nō suf-
ficeret dignitati gaudiō. Nō ergo totū gaudiū intrabit in gauden-
tes. sed toti gaudentes intrabunt in gaudiū. Peto oīne mediter int⁹
in te mēte mea. loquar lingua mea. amet illud cor meū. sermone
tur os meū. esuriat illud aīa mea. sitiat caro mea. desideret te tota
substantia mea. donec intrē in gaudiū oīni dei mei. **P**redicte se-
p̄ beatitudinis p̄tes. ad tres dotes aīe sup̄ius memoratas p̄t re-
ducī. Nā sapiētia ad p̄mā dotē reducī. Amicitia cōcordia et gau-
diū ad secundā. Honor potestas et securitas ad tertiam.

De septem partibus beatitudinis corporis. DIS. IIII.

Similiter enūmerat anselem⁹ septē p̄tes bea-
titudinis ad corpus p̄tinentes. Pri-
ma ps est pulchritudo. misericordie p cōtrariū turpitudine.
Est aut pulchritudo bonū quoddā qd nāliter a cunctis
desiderat haberi. In illa siq; vita pulchritudo iustorū. solis pul-
chritudini cōparat q tūc septēplexiter. q; mō sit clarior et splēndidior
erit. Unde scriptū est. Matt. viii. Fulgebūt iusti sicut sol in re-
gno p̄ris eorū. Ampli⁹ corpus dñi claritati solis plūcere. nemo pōt
ambigere. Huic aut teste ap̄lo similes erim⁹. q ait. Ro. viii. Refor-
mabit corp⁹ humilitatis n̄re cōfiguratū corpi claritatis sue h̄ au-
ctoitate cōprobata. Si q; etiā velit sibi rōne p̄bari. credo nulli de-
bere incredibile videri iustos pulchritudinē solis i illa vita vbi mor-
tale h̄ absorbebit tātūmō fortiori. cū vere dicant et sint templū et se-
des dei. qd nūq; in diuina pagina inuenim⁹ de isto visibili sole le-
gi. **S**ecūda ps beatitudinis est agilitas. In futuro tāta nos ve-
locitas comitabit. et ipsi eā celeres angelis dei simus q de celo ad
terras et e cōuerso dicto citi⁹ dilabimur. Que celeritas. vtrū sit i āge-
lis p̄bari necesse esset. Exēpli gr̄a dici posset hoīem mortali adhuc
carne grauati. mor a iudea p angelū in chaldeā delatum videlicet
tradito p̄adio qd deferebat sine mora relati. Ergo cum istis oīno
par velocitas nobis erit. qd sicut pmissa est illoz; eglitas nobis in
erit. Plus etiā qd corpa n̄ra quātūq; locoq; intercapidine sepa-
ta mēbatim fuerint vel dispersa. in actu oculi afferit resurrectura.
satis inuit quā velocitate eādē corpa iā icorruptibilia sunt habitura.
Corruptibile enī h̄ sic ipse testat icorruptionē idnet. imortale h̄
imortalitate. **P**ri⁹ quoq; velocitatē exēplū i radio solis possum⁹ in-
tueri. q statū orto sole i plaga oriētali. ptingit vsq; ad vltia plage oc-
cidentalis. et i eo p̄cedam⁹ nō esse impossibile qd de n̄ra vicinū

futura velocitate. Huic etiā radio solis simile exēplū velocitatē h̄
bem⁹ in nobis. Radi⁹ quippe oculorū n̄rorū in subleuatione palpe-
barū adusq; celū ptingit: et ictu earū totus in semetipm ac integer
redit. Ampli⁹ cōstat scōp aīas q iam celestia tenēt: necdū plena fe-
licitate p̄fui: donec icorruptibilitate suoz; corpoz; potant: quam
cū adeptē fuerint: nō est qd ampli⁹ velint. **T**ercia pars beatitudinis
ad corp⁹ p̄tinetis est fortitudo. Prestabit virib⁹ q; meruerit
angelicis ciuib⁹ sociari: tantū vt nullaten⁹ illis quicquā obfistē
valeat: vel si mouēdo qd aut euertendo voluerint a statu suo quin
illico cedat. **N**ec in eo qd dixim⁹ maiori laborabit conatu q; nos
mō in oculorū motu. **N**eq; siluitudo illa angelorū n̄ro cadat ab aīo
quā adepturi sum⁹ in futuro. qm⁹ si in hac fortitudine: aut in bis
q dicitur sum⁹ exēplū aliud nō occurrit: vel ipsa p quā angel⁹ adeq;
bimur ad ea cōprobāda p̄t. **S**ic igit in quib⁹ angelos valere con-
stat n̄ra nihilomin⁹ fortitudo valeat. **N**emo aut est qui dubitet vt
puto existere angelos ea q volūt fungi fortitudine. **L**ū igit similes
eis fuerim⁹: nunqd imbecilliores illis erim⁹? In futuro igit iustus
felicitas erit: vt etiā si velit terrā cōmouere possit. S; fortasse q̄ret
aliq; qd nobis tūc illa fortitudo p̄stabit: cū singulū tāta vniuersitā
vt vniuersitā nequeant vbiq; dispositis: nil mutādū: nil euertendū:
nil statuendū sit in quo vires suas q; exercere possit. Qui h̄ dicit
attēdat q nō semp oib⁹ q habent⁹: et q nos nō parū habere gaude-
mus: actu vtimur. **V**erbi gr̄a. Ipso visu: potestate aliq; nōnullarū
sciētia rerū. **S**ic et de multis alijs in hūc modū. **S**ic et tūc de q agi-
mus fortitudine erit. **S**ola nāq; possessio ei⁹ grata nobis erit: et ex-
ultatio gr̄adis: licet in actu nō sit nobis necessaria. **L**uctus vt dicitur ē
in suo statu cōueniēter aptatis. **H**ec eadē q̄stio si aut de velocitate
aut de alia beatitudinis parte moueat: hac solutione si nō ap̄iozē le-
ctoz; inueniet dissoluitur. **Q**uarta pars beatitudinis ad corp⁹ p̄t-
inetis est libertas. **L**iber est q cogi nō pōt ad ea q nolit: nec phibe-
ri pōt ab eo qd velit. **S**ed q; in hac vita hāc libertatē possit habē-
re. **Q**uis non quotidie patit⁹ q nō nollit: qd affeq; valet oē qd veller. **I**n
futuro aut quicq; angel⁹ assimilabimur: corz; quoq; libertatē neces-
sario assequimur. **I**taq; sic angel⁹ nihil obfistit: nihil eos impedire
pōt vel cōstringere: quin pro velle suo cūcta liberrime p̄tēret: ita nō
erit obstaculū qd nos retardet: nulla clausura q nobis aliq̄ten⁹ ob-
stet. **N**ō elemētū qd nobis ad velle nostrū prouidē nō extet. **A**mpli⁹
oīnū corz; cui corpora n̄ra paulus cōfigurāda testat: clausū sepul-
chro a mortuis resurrexit: h̄ etiā ad discipulos clausis ianuis pal-
landū introiuit. **N**obis quoq; in h̄ future libertatis documentū
gr̄ade reliq̄t. **I**n illa vita si bon⁹ fuerit: nil patiet⁹ qd nolit: s; agere
p̄mitteat quodcūq; voluerit. **Q**uinta pars beatitudinis ad corpus
p̄tinentis est sanitas: misericordie vō infirmitas. **I**lla h̄ ab ortu suo ca-
rere: hāc aut incipit tollerare. **E**x quo enī nascit⁹ p̄mayor ei⁹ indicat
q; patiat⁹. **M**or nāq; incipit esurire: sitire: laceſcere: suis in p̄nnis
sodescere. hic cecus vel surdus: mutus vel claudus: cardiacus vel
scabiosus: leprosus vel paralytic⁹: alioue morbo efficiē infirm⁹. qz
tñ ei⁹ infirmitas quibuscūq; medicamētis liniri potest: nō sūme in-
firmitati subiacer: verū in futuro hic san⁹ erit: q nullaten⁹ infirmus
bit: s; sūma sanitas fruet⁹. **D**e hac sanitatē: qd meli⁹ dici possit q;
qd psal. canit. **S**alus iustoz; a dño. **V**erū de ista sanitatē quā in
seculo futuro habebim⁹: exēplū afferre queam: vt q̄ sit intelligat⁹:
nō video: qz nil sanitatis qd ei cōparare possem: aut ego in me aut
aliq; in mortali carne oegens sensit in se. **I**n futuro autē absterget
de⁹ oēm lachrymā ab ocul⁹ scōz; et iam nō erit ampli⁹ neq; luctus
neq; clamor: neq; vllus dolor: q p̄ma trāſierit. **E**t nō esurient neq;
sitiet ampli⁹: neq; cadet sup illos sol: neq; vllus estus: qm⁹ dextera
sua deus teget eos: et brachio suo scō defendet illos. **Q**uid igit eis
nocere poterit: quib⁹ dextera dei tegumentū erit. **Q**ual⁹ autē sit illa
sanitas: scio me nec meo nec alicui⁹ sensu vel exp̄mēto accepisse.
Eredere tñ licet: et incūctatē asstruere: sanitatē vite future ita iugē
incōmutabilē ac inuolubilē fore: vt ineffabili qdā dulcedine totū
hominē repleat: et omne qd alicui⁹ in se vicissitudinis mutabilita-
tis aut lesionis suspitionē p̄tēdere queat: p̄cil arceat ac repellat.
Sexta pars beatitudinis ad corp⁹ p̄tinetis est voluptas. **P**anc cū
i hac vita boies querūt: nō nisi p anxietatē inuenire queunt. **L**ūq;
ad id pueniūt qd voluptatē putant: nō nisi laborādo eo fruivalent.
quo si etiā imoderat⁹ vsi fuerint: rursum eis in anxietatē ouertit.
Post hāc vō vitam aut in oīmoda voluptate sunt: aut oīmoda re-
plebunt anxietate. **S**icut enī ferrū ignitū quaquā sui parte orinet
ignē: sic in se boni voluptatē: mali vō sentient anxietatē. **P**anc vo-
luptatē neminē inuentū esse puto: qd ē vt est sanierit vel gustauerit

rit. ut illi? sapore vel habitu dñe alijs declarare possit. Sit tñ ante
mentis oculos positus exēpli causa hō aliq̃ dñi q̃ tā in ip̃is oculorū
suorū pupillis q̃ in singulis mēbris ferrū ignitū z candēs infirūz
habeat. ut nec medulle nec intestina. nec oīno q̃c̃q̃ in corpore eius
cruciatu immanitate careat. vel eā leuius q̃ in oculis sentiat. Quid
dicā angustia. Quis istū sane mētis estimet inter ista eodē mō. s̃
penitus cōtraria cōsideratione in illa futura vita delectatio quedā
ineffabilis bonos inebriabit. z iestimabili dulcedine sui totos eos
inerrabili q̃dā exundātia satiabit. Quid dixi totos. oculi. aures.
manus. os. nares. guttur. cor. iecur. pulmo. ossa. medulle. exta. etia
ipsa. z cuncta sigillatim z singula mēbra eorū in cōmuni tā mirabil
lis delectationis z dulcedinis sensu replebunt. ut hō vere tot? tot
rent voluptatis dei potet. z ab ebrietate domus eius inebrietur.
Doc autē aduertendū q̃ ibi nō erunt voluptates carnales sine
delectationes que cōsistunt in vsu corporaliū ciborū z venerorū.
q̃m̃ iste ad vitā animalē pertinet. z sunt nobis baptisq̃ cōmunes.
Sed sunt ibi delectationes altissime purissime z nobilissime in q̃
bus cū angelis sanctis cōicamus que cōsistunt in iocundissima dei
visione. z suauissima fruitione. que nobis z angelis est cōis. **U**nde
Matt̃. xxi. In resurrectione neq̃ nubent. neq̃ nubent. sed sunt
sicut angeli dei. **D**oc autē in futuro seculo nō vtatur cibus z vener
is parer. Remota enim vita corruptibilis. necesse est remoueri illa q̃
corruptibili vite deseruiunt. Manifestū est autē q̃ vsus istorū corru
pibili vite deseruit. Sūmunt enim cibi. vel ppter nutrimentū vt vi
teur corruptio q̃ possit accidere ex corruptione humidi nālis. vel
ppter augmentū vt pueniat corpus ad debitā quantitātē. Sed neu
trū p̃dictorū erit in patria. q̃m̃ oēs erūt incorruptibiles. z oēs in de
bita corpore quantitāte resurgent. sicut dictū est supra. ergo vsus ci
borū nō erit ibi. Similiter cōmixtio maris z femine corruptibili vi
te deseruit. Ordinat enī ad generationē vt p̃ cā conseruet in specie
q̃d nō pōt in indiuiduo cōseruari. Cū igit oēs hoies in futuro sint
incorruptibiles. nulla tñ erit hominū generatio. Si autē dicas q̃
tūc erit vsus ciborū z venerorū nō ppter cōseruationē. vel augmen
tū corpis. nec ppter cōseruationē speciei. vel multiplicationē homi
nū. sed solū ppter delectationē q̃ in illis actib? existit. ne desit aliq̃
delectatio hominib? in vltima remuneratione. Patet hoc inconue
nienter z irratiōnabiliter esse dictū. Quia cōstat q̃ illa vita beata or
dinatioz erit q̃ vita p̃sentis. In hac autē vita inordinatū z vitiosum
est si q̃s vtat h̃mōi cibus z veneris pp̃ solā delectationē. z nō pp̃
necessitatē sustentādi corpis vel p̃creāde plis. Nā delectationes q̃
sunt in p̃dictis actionib? nō sunt fines actionū. s̃ magis exōuerso.
Est ergo ordo p̃positus z indecē. si optationes pp̃ solas delectatio
nes exerceant. Nullo ergo mō h̃ ponendū est in beatis. quorū vita
ordinatissima ē. **P**er h̃ autē excludit̃ error iudeorū z sarace
norū q̃ ponūt z estimāt q̃ hoies post resurrectionē cibis z veneris
vtent̃ sic z nūc. Quos ēd q̃dā christiani heretici sunt secuti ponē
tes regnū christi futūz in terris terrenis p̃ mille ānos. i. quo spacio
tp̃is dicūt eos q̃ tūc resurrexerint. moderatissime cibis z veneris
vacaturos. In q̃b? cib? sit cātus aut pot? vt nō solū nulla modē
stia teneat. sed modū quoq̃ ip̃i credulitatē excedāt. Si ista nullo
mō nisi a carnalib? credi p̃nt. q̃ sola carnalia sapiūt. z spūalia z eter
na minime gustauerūt. Sūt autē aliq̃ huius opinionis suffragari
vident̃. P̃mo q̃dē q̃z adā i statu innocentie vitā habuit immortalē. z
tñ si stetit. cibis z veneris vsus eet. cū illi dictū sit. De oi ligno
pady si comede. Et crecite z multiplicamini zc. Itē christe post res
urrectionē suā legi comedis. Luc. xvi. Cū māducaisset corā di
scipulis sup̃ se reliq̃as dedit eis. Et Act. x. vñ petr? dūc. s. i. h̃z de
suscitauit tertia die z dedit eū manifestū fieri nō oī pplō. s̃ testib?
p̃ordinatis a deo nobis q̃ māducauim? z bibim? cū eo postq̃ surre
xit a mortuis. Itē Act. i. Cū escēs p̃cepit eis zc. Sūt et alicuius
multe i scriptura sacra q̃ ciborū vsus videt̃ nobis p̃mittē i illo statu
futuro. Dñ enī Jsa. xxi. Faciet dñs oib? pplis i mōte h̃z cuius pin
guū medullarūz vindemie defecate. Et q̃ h̃ intelligi deat de statu
post resurrectionē p̃z ex h̃ q̃d seq̃r. Et p̃cipitabit dñs mortē i sēp̃i
tenu. z auferet dñs oīz lachrymā ab oī facie. Itē Jsa. lxx. Ecce fui
mei comedēt z vos eluriet̃. Ecce fui mei bibent z vos sitiet̃ zc. Et
q̃ h̃ referēdū sit ad statū futūz. p̃z ex h̃ q̃d postea subdit̃. Ecce ego
creo celū nouū z terrā nouā. Itē dñs dicit Matt̃. xxvi. Nō bibaz
ammō de h̃z genimie vitis. vsq̃ tūc illū cū illō bibā vobiscū nouū
i regno p̃ris mei. Et Luc. xxi. Ego dispono vobis sic disponuit mi
hi p̃r me regnū. vt edat z bibat sup̃ mētā meā i regno meo. Itē
apo. xxi. dñs q̃ ex tractaz pte flumīnū q̃d erit i ciuitate sc̃torū erit lignū
vite afferēs fructū duodeci p̃ singlos mēses. Et. xx. ca. ciuitas dñs. U
di aīas dñs collatoz pp̃ telionū ihu. z vixerūt z regnauerūt cū chro

mille an. cēsi mortuorū n̄ vixerūt dñe cōsuerēt mille āni. Ex p̃dictis
oibus p̃dictorū hereticorū opinio cōfirmari videt̃. **S**ed hec oīa
sane intelligētib? nō est difficile soluē. Qd enī p̃mo obijci de adā
nullā habet efficacā. Adā nāq̃ p̃fectionē quādā habuit p̃sonalē.
nōdū tñ erat p̃fecta humana natura multiplicatiōe humani gene
ris. nōdū adhuc inchoata. Instituit ergo fuit adā in tali p̃fectione
q̃ generis humani p̃ncipio cōpetebat. z ideo oportuit q̃ generaret
ad multiplicationē humani generis. z p̃ sequeus q̃ cibis vtet̃.
Post resurrectionē autē natura humana totaliter erit p̃fecta. electo
rū numero iam cōpleto. Et ideo generatio tūc nō erit. nec vsus etiā
alimētī. ppter q̃d z alia erit immortalitas resurrectiūz. z alia q̃ fuit in
adā. Resurgēs enī sic erūt immortales. vt mozi nō possint. nec corū
aliq̃d possit resolui. Adā autē sic fuit immortalis. vt possit nō mozi si
nō peccasset. z possit mozi si peccasset. Eius autē immortalitas sic po
terat cōfirmari. nō q̃ nihil resolueret. sed vt cōtra resolutionē humi
di nālis subueniri possit p̃ ciborū necessariā assumptionē. ne corpus
eius ad corruptionē veniret. Qd autē obijci de christo. q̃ post resur
rectionē comedit. Dicēdū q̃ reuera comedit nō ppter necessitatē.
sed ad demonstrādi sue resurrectionis veritatē. **L**ib? autē ille quē sū
p̃sit nō fuit ouersus in carnē ei? sed in p̃ciacētē materiā resolut? **D**ec autē cā
comedi nō erit in resurrectionē cōi. **A**uctoritates vñ
q̃ vident̃ p̃mittere ciborū vsū post resurrectionē. spūaliter intelli
gēde sunt. Nā scriptura diuina paruitati n̄re intelligētie condescē
dens. pponit nobis spūalia sub silitudine sensibiliū. vt animus n̄r
sensibilib? assuetus. ex his q̃ nouit surgat ad incognita q̃ nō nouit.
vt p̃ h̃ q̃d scit nota diligē oiscat. z incognita amare. Et p̃ hūc modū
delectatio q̃ cōsistit in cōtēplatiōe sapiētie. z assumptio veritatē itel
ligibilis in intellectu nostrū cōuenit p̃ vsū ciborū in sacra pagina
designari. Sim illud puerbi. xx. q̃d de sapiētia dicit̃. Misit vinūz
z p̃posuit mensam. z insipientib? locuta est. venite z comedite panē
meū. z bibite vinū q̃d misit vobis. Et Eccl. x. dicit̃. Libavit illuz
pane vite z intellectus. z aq̃ sapiētie salutaris potauit illū. De ipsa
etiā sapiētia dicit̃ Prover. xii. Lignū vite est his q̃ apprebderint
eā. **A**uctoritates igit sup̃ius allegatē nō cogūt nos dicere q̃ scī
post resurrectionē cibis vtantur. Doc tñ q̃d positū est de vñs dñi
Mat. xxvi. p̃t̃ itelligi. vt referat̃ ad h̃ q̃ ip̃e cū discipul? suis post
resurrectionē suā comedit z bibit. Nouū quidē vinū. i. nouo mō. s̃.
nō propter necessitatē. sed ad sue resurrectionis demonstratiōē. Et
dicit̃. In regno p̃ris mei. q̃ in resurrectionē christi regnū immortalita
tis demonstrari cepit. Qd autē dicit̃ in Apo. de mille annis. dicit̃ q̃ p̃
mille annos intelligit̃ totū t̃ps ecclesie in quo martyres regnāt. cū
christo. z alii scī tā in p̃nti ecclesia q̃ regnū dei dicit̃. q̃ etiā in cele
sti p̃ria q̃ntū ad aīas. Millenarius enī p̃fectionē significat. Sic er
go manifestū est q̃ scī post resurrectionē nō vacabūt cibis z poti
bus neq̃ veneris actibus. Ex quo sequit̃ q̃ oēs occupatiōes acti
ue cessabunt. que vident̃ ordinari ad vsū ciborū z venerorū. et
ad alia que corruptibili vite sunt necessaria. Sola ergo occupatio
cōtēplatiue vite remanebit. Inde est q̃d dicit̃ Luce. x. Optimam
partē elegit sibi maria. que nō auferet̃ ab ea in eternū. **S**eptima
pars beatitudinis p̃tinetis ad corpus est longeuitas. Hec corporis
beatitudinē perficit z consumat. Tūc enī p̃mū oīs p̃dictas bea
titudinis partes corpus habere potest. cum eas sine amissione rea
nere valet. Nam si eas haberet. z tamen moriēdo amitteret. quid
sibi eas habuisse prodesset. Ac longeuitatē perfectā habere nō po
test. qui aliq̃n moriturus est. Quātūlibet enī diuiti? viuat. somniū
eē sibi videt̃ oē q̃d vixit cū mortis. Nō ergo longeuitatē hō h̃z. q̃
aliq̃n moriēdi necessitatē inuitabilē h̃z. Sed q̃ nūc bene vixerit. i.
futuro longeuitatē habebit. q̃z viuēt q̃ntū z deus. Si ergo lōga z sa
lubris vita diligitur. ibi est eternitas sana. z eterna sanitas. q̃z iusti
in p̃petuū viuēt. z salus iustorū a dño. Aug. Uocabim? z videbim?
videbim? z amabim? amabim? z laudabimus. Ecce q̃d erit in fine
fine fine. Nā q̃s ali? n̄ est finis. nisi puenire ad regnū cui? nullus
est finis. Nā scriptū est Luce. j. Regni ei? nō erit finis. **A**d illud
regnū eterne beatitudinis nos pducit. q̃ fidelib? suis dicit̃. Est in iu
dicio Venite bñdicti p̃ris mei possidete paratū vobis regnū a cōsti
tutiōe mūdi. **S**iste septē beatitudinis partes ab Ansel. p̃dicte redu
cunt̃ ad q̃rtuor dotes corporis sup̃ius assignate. Nā pulchritudo
reducit̃ ad claritatē. fortitudo sanitas z longeuitas ad ip̃assibilita
tē. libertas z voluptas ad subtilitatē. agilitas autē p̃prio noie nūc
paf. **D**e sunt q̃rtuordecim ptes beatitudinis. q̃s bñs Ansel. enu
merat. licz non eodē ordine prosequat̃.

C Vincentij speculi moralis Liber secundus. in quo de
quattuor nouissimis differit. Sinit felicitet.